

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Юридичний
Кафедра Геодезії та землеустрою

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВБ 5. ЗЕМЕЛЬНА ПОЛІТИКА

(вибірковий)

Реалізується в межах освітніх програм «Геодезія та землеустрій»

за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник:

(підпис)

Богінська Л.О., к.е.н., доцент каф. геодезії та землеустрою

(прізвище, ініціали)

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри	протокол від <u>16 вересня 2021 р.</u> № <u>16</u>
	Кафедра Геодезії та землеустрою (назва кафедри)
Завідувач кафедри	 (підпис) Скляр Ю.Л. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

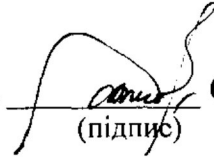
Гарант освітньої програми

(підпис)

В.М. Третяк

(ПІБ)

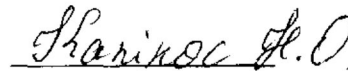
Декан факультету, де реалізується освітня програма

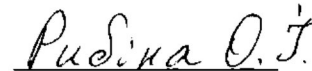

(підпис)

О.В. Роговенко

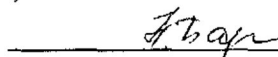
(ПІБ)

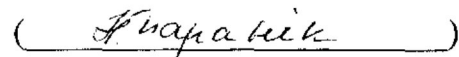
Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(підпис)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

()
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 10.08 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	ВБ 5. ЗЕМЕЛЬНА ПОЛІТИКА							
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра Геодезії та землеустрою							
3.	Статус ОК	Вибірковий							
4.	Програма / Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Для обов'язкових ОК – зазначається назва ОП, 193 «Геодезія та землеустрій»							
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)								
6.	Рівень НРК	Другий (магістерський) рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр / 7 семестр 15 тижнів / 18 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредитів ЄКТС							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна 14	Заоч. 6	Денна 28	Заоч. 6	Денна -	Заоч. -	Денна 48	Заоч. 78
10.	Мова навчання	Державна (українська)							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Богінська Людмила Олексіївна – к.е.н., ст.викладач кафедри Геодезії та землеустрою Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 435 (е)							
11.	Контактна інформація	ludasumy341@gmail.com , +380954237441							
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Розкриваючи положення формування і реалізації земельної політики, дана навчальна дисципліна висвітлює такі питання, як правове регулювання земельних відносин (як форму закріплення в земельному праві поточної земельної політики), кадастр, моніторинг земель, їх кадастрову оцінку, земельні платежі (як механізми реалізації земельної політики).</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни полягають у тому, щоб усвідомити особливості регулювання земельних відносин на сучасному етапі розвитку суспільства; усвідомити особливості побудови і реалізації державної земельної політики; вивчити сучасну нормативну правову базу, яка визначає форми і методи регулювання земельних відносин; вивчити види прав на землю та можливості здійснення угод із землею в сучасній Україні, в тому числі процес їх трансформації в пострадянський період; сформувати уявлення про стан земельного фонду, проблеми при його використанні, шляхи їх вирішення, а також ключові механізми державного управління земельним фондом; сформувати уявлення про перспективи подальшого регулювання та розвитку земельних відносин.</p>							

		У процесі вивчення даної дисципліни студенти повинні знати основи і специфіку змін щодо державної земельної політики, які відбулися в період реформ; вміти аналізувати причини зазначених змін, сформувавши чітке уявлення про перспективи подальшого розвитку земельного ладу в Україні; володіти формами і методами побудови і реалізації державної земельної політики, що закріплює її нормативну правову базу.
13.	Мета освітнього компонента	<i>Метою</i> вивчення дисципліни «Земельна політика» є теоретичне освоєння основ сучасного вітчизняного земельного ладу, особливостей його формування, становлення державної земельної політики на сучасному етапі соціально-економічного розвитку суспільства і основних методів її реалізації.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на таких курсах, як «ЗУправління земельними ресурсами», «Історія земельних відносин і землеустрою». 2. Освітній компонент є основою для таких курсів, як «Ринок землі і нерухомості».
15.	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч. 5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»);
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3751

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹					Як оцінюється РНД
	ПРН ₁ використовувати усно і письмово технічну українську мову та вміти спілкуватися іноземною мовою (англійською) у колі фахівців з геодезії та землеустрою.	ПРН ₅ використовувати методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання.	ПРН ₇ використовувати методи і технології землепорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімків та ведення державного земельного кадастру	ПРН ₁₁ володіти методами здійснення землеустрою на всіх територіальних рівнях, сучасними технологіями ведення державного земельного кадастру, моніторингу земель;	ПРН ₁₃ володіти методами землепорядного проектування, територіального і господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру....»	
ДРН 1. знати теоретичні основи земельної політики на різних етапах розвитку української держави	X	X				Проведення модульного контролю Знання глосарію
ДРН 2. Вміти здійснювати аналіз і надавати оцінку земельній політиці як інструменту вирішення соціально-економічних завдань розвитку держави	X		X	X	X	Круглий стіл: групове обговорення
ДРН 3. Оволодіти методологією формування та розвитку державної політики у сфері управління земельними ресурсами			X	X	X	Есе
ДРН 4. Розглянути можливість і доцільність впровадження досвіду розвинених країн в ринкові земельні відносини України	X	X			X	Індивідуальна робота (реферат, презентація, наукова стаття, теза)

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендов. література ²
	Аудитор. робота		Самост. робота	
	Лк	П.з		
Тема 1. <i>Земельна політика на різних етапах розвитку української держави</i> Земельна політика, що проводилася російською державою в дореволюційний період. Аграрна реформа Столипіна: її причини та наслідки. Радянська земельна політика. Поточні завдання української держави в земельно-майновій сфері.	2/-	4/-	8/16	1, 4, 5-15, 49-51
Тема 2. <i>Земельна політика як інструмент вирішення соціально-економічних завдань розвитку держави</i> Форми і методи вироблення і реалізації земельної політики. Нормативно правова база земельних відносин в Україні. Система і структура державних органів, що формують і реалізують земельну політику. Проблеми у сфері земельних ресурсів і землекористування та шляхи їх усунення: позиції експертів.	4/2	6/2	10/16	1, 2, 3, 7, 8, 13-61
Тема 3. <i>Формування та розвиток державної політики у сфері управління земельними ресурсами</i> Державна політика щодо формування інституційної системи державного управління земельними ресурсами. Сучасний стан та проблеми реалізації державної земельної політики. Механізми та шляхи реалізації державної політики у сфері державного управління земельними ресурсами в Україні. Земельний ринок і державна земельна політика. Оподаткування земельних ділянок та інші види платежів за землею.	2/2	6/2	10/16	2, 8-12, 15-17, 53-58
Тема 4. <i>Завдання та механізми реалізації державної екологічної земельної політики в сучасних умовах</i> Підвищення ефективності використання існуючих продуктивних земель. Екологізація землекористування та механізми їх здійснення. Збалансований (сталий) розвиток. Продовольча безпека України.	4/-	6/2	10/16	3, 5, 7, 9, 14, 55-60
Тема 5. <i>Впровадження європейського досвіду в ринкові земельні відносини в Україні</i> Адаптації земельної політики України до вимог Європейського Союзу. Впровадження європейського досвіду в ринкові земельні відносини в Україні. Іноземний інвестор на шляху до української землі: перепони та їх подолання..	2/2	6/-	10/14	1, 5, 6, 8, 12, 53, 58-61
Всього	14/6	28/6	48/78	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під</u> <u>час аудиторних занять,</u> консультацій)	Кіл-ть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кіл-ть годин
ДРН 1. знати теоретичні основи земельної політики на різних етапах розвитку української держави	проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем	10/2	опрацювання термінологічного словника, додаткове опрацювання лекційного матеріалу	12/18
ДРН 2. Вміти здійснювати аналіз і надавати оцінку земельній політиці як інструменту вирішення соціально-економічних завдань розвитку держави	проведення практичних занять: ознайомлення студентів з етапами становлення та реалізації земельної політики України	12/4	аналіз роботи під час виконання практичних завдань та складання ґрунтовних висновків;	12/20
ДРН 3. Оволодіти методологією формування та розвитку державної політики у сфері управління земельними ресурсами	проведення практичних занять: вивчення методів і прийомів управління земельними ресурсами	10/4	аналіз роботи під час виконання практичних завдань та складання ґрунтовних висновків;	12/20
ДРН 4. Розглянути можливість і доцільність впровадження досвіду розвинених країн в ринкові земельні відносини України	проведення практичних занять: набуття знань з міжнародного досвіду в сфері розвитку земельних відносин	10/2	<i>Індивідуальна дослідницька робота:</i> презентація з доповіддю, наукова стаття, теза	12/20
Всього		42/12		48/78

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практичні заняття 1-4: круглий стіл – групове обговорення формування та реалізації земельної політики України на різних історичних етапах	10 балів /10%	До 4 тижня
2.	Практичні заняття 5-6. Аналіз та оцінка впливу земельної політики на соціально-економічний розвиток держави	10 балів /10%	До 6 тижня
3.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	7 тиждень
4.	Практичні заняття 7-10. Моє бачення впровадження ринку землі в Україні – написання Есе	5 балів /5%	До 11 тижня
5.	Практичні заняття 11-14. Визначення шляхів розвитку земельної політики країни з урахуванням міжнародного досвіду	10 балів /10%	До 14 тижня
6.	Індивідуальна дослідницька самостійна робота (презентація з доповіддю)	20 балів /20%	До 14 тижня
7.	Іспит	30 балів /30%	15 тиждень

5.1.2 Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
	<i>0-3 балів</i>	<i>4-6 балів</i>	<i>7-9 балів</i>	<i>10 балів</i>
Практичні заняття 1-4: круглий стіл – групове обговорення формування та реалізації земельної політики України на різних історичних етапах	Пасивна участь у груповому обговоренні – слухач.	Недостатньо активна участь в обговоренні: власна думка не сформована	Активна участь в обговоренні теми, висловлювання власної думки	Активна участь в роботі круглого столу: дискусія, відстоювання власної позиції
	<i>0-3 балів</i>	<i>4-6 балів</i>	<i>7-9 балів</i>	<i>10 балів</i>
Практичні заняття 5-6. Аналіз та оцінка впливу земельної політики на соціально-економічний розвиток держави	Спроба здійснити аналіз і оцінку земельній політиці держави	Зроблено стислий аналіз і надана неповна оцінка земельній політиці держави	Розгорнутий аналіз та всебічна оцінка земельної політики держави на різних історичних етапах	Окреслення шляхів соціально-економічного розвитку земельної політики держави
	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
Атестація (тест множинного вибору)	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
	<i><12 балів</i>	<i>12-15</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>20 балів</i>
Індивідуальна дослідницька (самостійна) робота	Самостійна (індивідуальна) робота не виконана або виконана не вірно	Виконані вірно не всі завдання самостійної (індивідуальної) роботи	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
	<i>0-10 балів</i>	<i>10-20 балів</i>	<i>20-30 балів</i>	<i>30 балів</i>
Іспит	Правильна (повна) відповідь на перше теоретичне питання білету	Правильна (розгорнута) відповідь на два теоретичні питання білету	Правильні відповіді на теоретичні питання та вірно вирішене практичне завдання	Правильна відповідь на додаткові питання (тести)

³ Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁴ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після вивчення теми
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання іспиту (в системі Мудл)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	В процесі виконання
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Базова

1. Богатирчук-Кривко С. Еколого-економічний механізм управління земельними ресурсами в сільському господарстві / С. Богатирчук-Кривко // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 12. – С. 39–42.
2. Богінська Л.О. Земельні ресурси сільськогосподарських підприємств Сумської області в системі переходу економіки України до сталого розвитку. Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія забезпечення сталого розвитку України». Київ. 20 травня 2008 р., С.88-90
3. Богінська Л.О., Прокопенко Н.І. Розвиток Земельної реформи, як складника аграрної політики України. Стале сільськогосподарське землекористування: реалії та перспективи розвитку. Колективна монографія / за заг. ред. В.В. Макарової. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга»», 2020. – 90 с.
4. Богінська Л.О. Ринок землі: світовий досвід, національна стратегія та регіональні особливості. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку України. Частина 1 : монографія / Л. М. Мельник, Л. О. Богінська, С. В. Дитчук та ін. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 248 с. Розділ 5.3. С. 203-213
5. Боклаг В. А. Формування та розвиток державної політики у сфері управління земельними ресурсами в Україні [Електронний ресурс] : дис. д-ра наук з держ. управління / В. А. Боклаг. – Запоріжжя, 2015. – 423 с. – Режим доступу: http://nung.edu.ua/files/attachments/tytarenko_dis_0.pdf
6. Гаража О. Рентна інституціональність управління земельними ресурсами України / О. Гаража // Землевпорядний вісник. – 2015. – № 2. – С. 21–24.
7. Гнаткович О. Д. Державне регулювання ефективного землекористування сільськогосподарських підприємств / О. Д. Гнаткович // Агросвіт. – 2013. – № 2. – С. 2–5.
8. Другак В. Земельна політика щодо створення системи екологоекономічного адміністрування землекористування в Україні / В. Другак // Землевпорядний вісник. – 2013. – № 6. – С. 29–32.
9. Камінський В. Ф. Стратегія оптимізації використання земельних ресурсів в агропромисловому виробництві України в контексті світового стабільного розвитку / В. Ф. Камінський, В. Ф. Сайко // Вісник аграрної науки. – 2014. – № 3. – С. 5–10.
10. Коритник М. Державне регулювання орендних відносин земель сільськогосподарського призначення / М. Коритник // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 4. – С. 27–31.
11. Кошкалда І. В. Інституційні засади обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні / І. В. Кошкалда, Г. І. Шарий // Вісник аграрної науки. – 2015. – № 5. – С. 61–64.
12. Лановий В. Держава без землі не існує / В. Лановий // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 12. – С. 4–8.
13. Новаковська І. О. Основні напрями та завдання державної земельної політики [Електронний ресурс] / І. О. Новаковська. – 2014. – Режим доступу: [https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/16467/1/%d1%81%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%201%20\(1\).pdf](https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/16467/1/%d1%81%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%201%20(1).pdf)
14. Проніна О. В. Провідна роль держави в становленні земельної політики в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Проніна. – Режим доступу: <http://kbuapa.kharkov.ua/e-book/conf/2015-3/doc/1/10.pdf>.
15. Рижок З. Інституціональні засади формування регіональної земельної політики [Електронний ресурс] / З. Рижок // Економіст. – 2015. – № 9. – С. 13–16. – Режим доступу: <http://ua-ekonomist.com/archive/2015/9/Rygok.pdf>.
16. Седов А. О. Організаційно-економічний механізм використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств / А. О. Седов // Землеустрій і кадастр. 2013. № 3. – С. 63–73.
17. Третяк А. Концептуальні засади розвитку в Україні сучасної багатофункціональної системи управління земельними ресурсами / А. Третяк, Р. Курильців, Н. Третяк // Землевпорядний вісник. – 2013. – № 9. – С. 25–28.
18. Третяк Н. А. Управління земельними ресурсами – основоположна і самостійна економічна функція держави як власника землі / Н. А. Третяк // Актуальні проблеми економіки. 2013. № 9. С.70–74.
19. Третяк Н. Актуальні проблеми управління земельними ресурсами і землекористуванням та шляхи їх подолання в умовах децентралізації влади / Н. Третяк // Землевпорядний вісник. – 2015. – № 9. – С. 36–40.

20. Чеберяк О. В. Передумови та об'єктивна необхідність модернізації аграрного сектору економіки України / О. В. Чеберяк // *Агросвіт*. – 2014. – № 4. – С. 44–51.
21. Шарий Г. Про стан і перспективи розвитку аграрного сектору України / Г. Шарий // *Землевпорядний вісник*. – 2014. – № 6. – С. 10–14.
22. Шкуропат О. Досвід країн Європейського Союзу в державному управлінні земельними відносинами [Електронний ресурс] / О. Шкуропат // *Державне управління та місцеве самоврядування*. – 2013. – Вип. 3. – С. 186–197. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2013_3_24.
23. Шкуропат О. В. Суперечності земельних відносин у контексті державного управління [Електронний ресурс] / О. В. Шкуропат // *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]*. Сер. Державне управління. – 2012. – Т. 186, вип. 174. – С. 133–139. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/govermgmt/2012/186-174-26.pdf>.
24. Шкуропат О. В. Ефективність антикорупційної політики у сфері земельних відносин [Електронний ресурс] / О. В. Шкуропат // *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Сер. Управління. – 2013. – Вип. 4. – С. 371–384. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2013_4_48.

Допоміжна

25. Афендікова Н. О. Протидія рейдерству на ринку землі в контексті забезпечення економічної безпеки національної економіки / Н. О. Афендікова // *Агросвіт*. – 2015. – № 13. – С. 28–32.
26. Дорош Й. Методологічні підходи формування ринку оренди земель сільськогосподарського призначення / Й. Дорош, О. Дорош // *Землевпорядний вісник*. – 2015. – № 7. – С. 23–27.
27. Зінковська О. Мораторій на землі сільгосппризначення. Чи доцільно його відмінити? / О. Зінковська // *Землевпорядний вісник*. – 2014. – № 11. – С. 12–15.
28. Крисак А. І. Досвід регулювання земельних відносин в країнах зарубіжжя [Електронний ресурс] / А. І. Крисак // *Економічний форум*. – 2013. – № 2. – Режим доступу: <http://eforum-lntu.com/assets/files/articles/2013/2/19.pdf>.
29. Крисак А. І. Ефективність інституціональних зрушень та соціальної спрямованості у системі регулювання земельних відносин: сільськогосподарський формат / А. І. Крисак // *Агросвіт*. – 2015. – № 18. – С. 23–29.
30. Місевич М. А. Використання земельних ресурсів як чинник забезпечення потенційної конкурентоспроможності високотоварних сільськогосподарських підприємств / М. А. Місевич // *Агросвіт*. – 2015. – № 24. – С. 15–19.
31. Результати моніторингу земельних відносин в Україні 2014–2015 // *Землевпорядний вісник*. – 2016. – № 6. – С. 14–20 ; № 7. – С. 42–48.
32. Солов'яненко Н. Розвиток орендних земельних відносин в Україні / Н. Солов'яненко // *Землевпорядний вісник*. – 2014. – № 11. – С. 32–35.
33. Третяк А. Стратегічні напрями розвитку земельних відносин в Україні на 2015–2025 роки / А. Третяк // *Землевпорядний вісник*. – 2014. – № 12. – С. 18–22.
34. Ходаківська О. Земельні відносини у сільському господарстві: стан, проблеми та перспективи розвитку / О. Ходаківська // *Землевпорядний вісник*. – 2015. – № 7. – С. 18–22 ; № 8. – С. 16–20.
35. Чувпило В. В. Нормативно-правове забезпечення реформування земельних відносин в Україні / В. В. Чувпило // *Економіка та держава*. – 2013. – № 6. – С. 126–128.
36. Шарий Г. І. Сучасні земельні відносини на селі / Г. І. Шарий // *Економіка АПК*. – 2014. – № 4. – С. 12–17. Шарий Г. І. Удосконалення земельних відносин у сфері обігу земель сільськогосподарського призначення / Г. І. Шарий // *Агросвіт*. – 2013. – № 14. – С. 16–21.
37. Шарий Г. Проблеми земельно-орендних відносин в аграрній сфері / Г. Шарий, В. Тимошевський // *Землевпорядний вісник*. – 2016. – № 6. – С. 26–29.
38. Яровий В. Д. Соціально-економічні пріоритети регулювання земельних відносин в аграрному секторі / В. Д. Яровий // *Агросвіт*. – 2015. – № 23. – С. 39–44.
39. Земельна реформа Гадзало Я. М. Проблеми завершення земельної реформи / Я. М. Гадзало // *Вісник аграрної науки*. – 2015. – № 8. – С. 5–10.
40. Добряк Д. Сучасний стан земельної реформи та перспективи розвитку земельних відносин в Україні / Д. Добряк // *Землевпорядний вісник*. – 2015. – № 4. – С. 2–4.

41. 17.Земельна реформа: заходи, що мають передувати її завершенню / Я. М. Гадзало [та ін.] // Вісник аграрної науки. – 2015. – № 9. – С. 5–11.
42. Ковалів О. Науково обґрунтовані особливості розпочатої земельної реформи в Україні / О. Ковалів // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 1. – С. 19–23.
43. Ковалів О. Обґрунтування шляхів подальшого розвитку земельної реформи в Україні / О. Ковалів // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 2. – С. 29–33.
44. Ковалів О. І. Роздержавлення земель шляхом їх паювання – першочерговий захід у здійсненні земельної реформи в Україні / О. І. Ковалів // Агросвіт. 2013. № 7. С. 20–27.
45. Коритник М. В. Адміністрування земельної реформи в Україні та її фінансове забезпечення / М. В. Коритник // Економіка АПК. – 2015. – № 10. – С. 88–93.
46. Мельник Л. Л. Аграрна реформа: результати, реалії сьогодення, перспективи / Л. Л. Мельник, Л. Ю. Мельник // Агросвіт. – 2014. – № 15. – С. 3–7.
47. Мірошніченко А. Мораторій на продаж сільгоспугідь – щонайменше неконституційний і аморальний / А. Мірошніченко // Землевпорядний вісник. – 2015. – № 5. – С. 9–12.
48. Новаковська І. О. Управління земельною реформою на завершальному етапі її здійснення [Електронний ресурс] / І. О. Новаковська, В. В. Бабій // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2015. – № 4. – Режим доступу: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Zemleustriy/article/view/6849/6683>
49. Сидорченко Т. Ф. Земельна реформа як умова розбудови національної економіки [Електронний ресурс] / Т. Ф. Сидорченко, В. А. Фоменко, О. О. Криницька // Економіка: реалії часу. – 2014. – № 1. – С. 125–133. – Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2014/No1/125-133.pdf>
50. Вайс Керол Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / Керол Г. Вайс ; пер з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. - К. : Основи, 2000. 671 с.

Нормативно-законодавчі документи

51. Земельний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 25.10.2001 р. № 2768, в ред. від 04.08.2016 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
52. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування земельних ділянок та їх державної реєстрації на підставі документації із землеустрою, розробленої до 2013 року : закон України від 14 трав. 2015 р. № 418 / ВРУ // Урядовий кур'єр. 2015. № 102. С. 15.
53. Про Державний Земельний кадастр [Електронний ресурс] : закон України від 07.07.2011 р. № 3613, в ред. від 01.03.2016 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.
54. Про землеустрій [Електронний ресурс] : закон України від 22.05.2003 р. № 858, в ред. від 01.01.2016 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
55. Про оренду землі [Електронний ресурс] : закон України від 06.10.1998 р. № 161, в ред. від 20.12.2015 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/161-14>.
56. Про охорону земель [Електронний ресурс] : закон України від 19.06.2003 р. № 962, ред. від 27.06.2015 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.
57. Про оцінку земель [Електронний ресурс] : закон України від 11.12.2003 р. № 1378, ред. від 28.06.2015 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/1378-15>.
58. Концепція Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року [Електронний ресурс] : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 черв. 2009 р. № 743-р. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/743-2009-%D1%80>.

Інформаційні ресурси

59. Укази Президента у сфері земельних відносин – <http://portal.rada.gov.ua>, <http://zakon.rada.gov.ua>
60. Закони та постанови Верховної Ради України – <http://zakon.rada.gov.ua/>, <http://portal.rada.gov.ua/>
61. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України – <http://zakon.rada.gov.ua/http://portal.rada.gov.ua/https://land.gov.ua/>